

Mező Misi

énekes-gitáros zenész,
a Magna Cum Laude frontembere

Énekes-gitáros zenész, az 1999-ben alakult funk-rock zenét játszó Magna Cum Laude együttes frontembere. Zenei gyökereket szüleitől hozza. Eredeti szakmája szerint kosárfonó és faműves, de középiskolai évei alatt is aktívan zenélt egy iskolai zenekarban. Diplomát 2018-ban a Baptista Teológiai Akadémia misszió szakán szerzett. Számos jótékonyági akció együttműködője, kezdeményezője. Zenekarával a tehetséges fiatalok, valamint a hátrányos helyzetben lévők megsegítésére létrehozták a Magna Cum Laude Alapítványt. Házas, három gyermeke van.

„Minél nagyobb dolgot értél el, és minél inkább tudtad használni azt a talentumot, amit kaptál a Jóistentől, annál inkább alázatosnak kell lenni.”

Itt ülünk Szentendrén egy kedves cukrászdában. Gondolom, itt élsz.

Már nagyjából másfél hónapja igen, szóval nagyon friss az élmény. 2018-ban kezdtük el az építkezést itt, Szentendrén, és – köszönhetően a Covidnak – hosszúra nyúlt. Öt évre rá tudtunk beköltözni.

Gratulálok! Akkor ez egy szép folyamat a vége.

Igen, soha többet nem szeretnék ilyet.

Élvezzétek az eredményét! De Te nem innen indultál, hanem Dobozról. Doboztól Szentendréig milyen volt az utad? Kérlek, beszélj nekem erről!

Nagyon őszinte leszek veled. Soha nem gondoltam volna, főleg gyerekként, hogy én valaha, mondjuk, Szentendrén fogok élni. Ez egy olyan álmom volt, ami nem reális. Azt tudtam, hogy nem Dobozon fogok élni. Azt tudtam, hogy onnan ki szeretnék törni, azt tudtam, hogy mit szeretnék csinálni. Minden ilyen álmom, tervem reálisnak tűnt, viszont az nem tűnt reálisnak, hogy én Szentendrén, egy olyan városban fogok élni, ami egyfajta – hogy mondjam – nivó. A festők városában. Rengeteg művész lakik itt, képzőművész, zenész, és nekem nem tűnt az reálisnak, hogy valaha eljutok odáig, hogy Szentendrén fogok építeni egy házat. Ezt isteni kegyelemnek fogom fel. Nem hiszek a véletlenekben, nem hiszem azt, hogy véletlenül történnek dolgok az emberrel, az ember életében. Minden okkal történik. Hiszem azt, hogy okkal ismerkedtem meg egy emberrel, egy építési vállalkozóval, akié az a telek volt, ahol építkeztem. Mi, a feleségemmel, nem szerettünk volna itt telket vásárolni, mert az volt a tervünk, hogy Pilisjászfalun építkezünk. Már minden megvolt: telek, tervrajz, építési engedély. Kezdenünk kellett volna az építkezést, de a vállalkozó ismerősöm szólt, hogy van egy telke Szentendrén, jöjjünk el a feleségemmel, nézzük meg, mert ez a nyugalom szigete is. Mondtuk, hogy nem szeretnénk telket vásárolni, mégis eljöttünk, és ahogy megláttuk a helyet, arra gondoltunk, hogy megérkeztünk. Ott eldől, hogy mit szeretnénk: másnap már meghirdettem a pilisjászfalui telket eladásra, és itt kezdtünk el építkezni. Szóval, amikor jön az első villanás, és az úgy elveszi az ember esztét, hogy azt mondja, hogy „megérkeztem”, az fantasztikus felismerés. Így kötöttünk ki Szentendrén.

Említetted, hogy gyerekkorodban Dobozon már voltak álmaid, voltak céljaid. Tudtad, hogy máshol fogsz majd élni. Mi volt akkor a realitás?

A reális cél az volt, hogy onnan ki tudjak szakadni. Nem azért, mert annyira szörnyű volt nekem ott élni, hanem egész egyszerűen, mint fiatal tinédzser, szerettem volna máshonnan is impulzusokat kapni, ami nekem fontos. Akkor azt éreztem, hogy kezd beszűkülni a közeg. Többre vágytam, ingerekre vágytam, vágytam más emberekre, más gondolatokra, más értékekre.

Milyen indíttatás késztetett arra, hogy neked más kell, hogy többre van szükséged?

Szomjas voltam az újra. Mindig is érdeklődő ember voltam, gyerekként is minden érdekelt. Azt gondoltam, hogy az, amiben élek, a családom, a szűk közösségem, ezt nekem nem tudja biztosítani.

Milyen példák voltak előtted? Milyen volt az iskolai életed, milyen közösségekhez tartoztál, ahol impulzusokat kaphattál?

Az általános iskola átlagosan telt, viszont utána bekerültem Gyulára, a Göndöcs Benedek Szakközépiskolába. Először a két szakmát szereztem meg, és utána tettem le az érettségit. Ott jött az az érzésem, hogy – nem tudom, hogy az eszem miatt vagy a motiváltságom miatt, de – szeretnek és tisztelnek. Hogy a tehetségem miatt tisztelnek engem. Nem az volt a lényeg, hogy milyen származású vagy, hanem az, hogy miben vagy jó, mennyire vagy értékes. Vitt előre az, amit a tanárok bennem fölfedeztek, és aminek hangot is adtak. Ez egy jó kezdet volt. Bár az elég vicces, hogy Gyula Doboztól mindössze tizennégy kilométerre van, mégis, ekkor már éreztem, hogy itt sokkal többet kaptam. A kollégiumban volt a szállásom, de nem a tizenegynéhány kilométerre lakó diákoknak találták ki a kollégiumot, hanem azoknak, akik több száz kilométerre laknak. Ám olyan szinten érdekelt ez a közeg, és annyira szerettem ebben létezni, lenni, hogy beköltöztem. Nagyon sokat tapasztaltam, sokat tanultam. Talán nekem ez a legszebb hat évem volt, abban a suliban, a tanulmányaim alatt. Az önértékelésemet pedig segítette az is, hogy az egyik évben én lettem a Göndöcs-díjas, négyszáz tanulóból engem tartottak érdemesnek rá. Az kapja ezt a díjat, aki a tanulmányai mellett a közösségi munkákban is aktívan részt vesz. Abban az időben az emléklapok mellett húszezer forint volt a díjjal járó pénzjutalom. Ez hatalmas pénzösszeg volt, és nagy dolognak éltem meg, hogy ezt egy cigány gyerek nyeri el.

Nagy eredmény, hogy egy cigány gyerek megnyer egy ilyen díjat! De abban az időben, mikor Te diák voltál, az sem volt egyértelmű, hogy cigány gyerekként az ember elindul szakmát tanulni. Még akkor sem volt az, ha csak tizennégy kilométerre volt az iskola.

Abszolút. Persze nekem az édesanyám folyamatosan azt hangoztatta, hogy nem csak szakma kell. Négyen vagyunk testvérek, de én vagyok az egyetlen a családban, akinek lett érettségije, és én vagyok az egyetlen, akinek diplomája is van. Anyám fontosnak tartotta, hogy minél inkább jelen legyünk az életben, és ne csak nyolc általános osztályt végezzünk. Volt tehát szülői háttér, amely támogatott. Édesanyám azt szerette volna, hogy érettségim legyen és diplomám. De az öcsém például más világ volt. Ugyanúgy járt velem érettségi felkészítőre, de nem sikerült elvégeznie, pedig képes lett volna rá. Én valahogy kitartóbb voltam, én tudtam azt, hogy mit szeretnék elérni, tudtam a céljaimat. Ez nem mindenkinél van így tizenévesen. Én már tízévesen tudtam, hogy mit fogok csinálni. Ebben az időszakban otthon voltam, és zenéltem a családi cigányzenekarban, és tudtam, hogy zenével fogok foglalkozni. Otthon egy autentikus cigányzenekart vezetett édesapám, és nekünk ez volt a normális, ebben nőttünk föl. Alapvetően cigány, autentikus, tehát nem kávéházi zenét játszottunk. Édesanyám családja is muzsikus volt. Ez mindig konfliktushelyzet is volt, mert azok a kávéházi cigányzenészek, akik cimbalmon, hegedűn, nagybőgőn játszanak, gyakran például lenézik azokat a cigány zenészeket, akik autentikus cigányzenét játszanak kannával, gitárral. Itt is megvolt ez természetesen. Én az autentikus vonalat vittem, nekem az volt a mindenem. Bármilyen hihetetlen, az elején az együttesben én táncoltam, majd aztán szépen lépkedtem föl a ranglétrán. Énekeltem, mikor tudtam már gitározni, akkor gitároztam és énekeltem. Otthon ellestem, leloptam a cigánysoron az akkordokat. Nagyon sok gitáros volt ott. Igazából ez egy kedvenc hangszer volt. Általában mindenki gitározott, én meg elmentem hozzájuk – mert mi nem a cigányokkal laktunk –, néztem az akkordot, lefotóztam a szememmel, a fülemben volt a hangzás. Hazamentem, és az apám öccsének volt egy Kremona típusú, nagyon rossz minőségű gitárja, és azon próbáltam gitározni. Pici gyerekként a hihetetlen hűrnyomással rendelkező gitáron alig bírtam lefogni az akkordot, de nagyon eltökélt voltam, és már akkor tudtam, hogy gitározni fogok, úgyhogy éjjel-nappal a kezemben volt a hangszer.

Tízéves korodban már eldöntötted, hogy zenész leszel, mégis elmentél más fajta szakiskolába, és nem zenét tanultál.

Fontos a képzés, az fontos, hogy az embernek legyen egy szakmája. Persze volt szülői nyomás is, hogy menjek szakmát tanulni, de én is láttam benne a lehetőséget, hogy más tudjak lenni, ki tudjak törni, vagy tudjak bizonyítani. Igazából saját magamnak akartam bizonyítani, nem másnak. Úgy láttam, egyedül akkor van számomra lehetőség, ha én Dobozról el akarok menni, hogyha suliba járok. Ki kellett nekem szakadni abból a közegeből, hogy elérjem a céljaim. Először fafaragónak tanultam, kosárfonónak. Nagypapám fafaragó volt – egyébként primás is volt, de mellette faragott –, és én azt gondoltam, hogy én is fafaragó leszek, de ahogy elvégeztem a sulit, tudtam, hogy nekem nem ez az utam. De a zene gyerekkoromtól napjainkig végigkísérte az életem. Nagy valószínűséggel ez tartani is fog, míg élek. Az egész család énekelt és táncolt: öcsém kannázott, a húgom és a nővérem gyönyörűen énekeltek, édesanyám énekelt, édesapám gitározott és ritkán énekelt is. Jártunk fesztiválokra, különböző rendezvényekre.

Milyen zenei stílusokat próbáltál még ki?

Az első zenekarom, amit alapítottam, a *Három Amígo* volt. Minden cigánygyereknek a latin, spanyol zene, a Gipsy Kings volt a mindene. Nekem is. Én is nagyon szerettem azt a zenét, és szerencsés voltam, mert a kollégiumban megismerkedtem két cigány sráccal, akikkel meg tudtuk alapítani az együttest, és velük zenéltünk. Igazából pár koncertünk volt a suliban, az évnnyitó meg az évváró miséken játszottunk, vagy utána a rendezvényen, valamint egy-két fesztiválon. Ebből nőtt ki magát a La Bomba zenekar, ami igazából elindított engem a pályán. Ott tanultam meg, hogy kell jelen lenni a színpadon. Hogy mit jelent a zenélés profi szinten azokkal a zenészekkel, akikkel együtt dolgoztam. Volt egy magammal hozott alap, de a mintát azok a srácok adták, akikkel együtt zenéltem. A mai napig nagyon hálás vagyok ezért nekik, hogy mellettük, velük megtanulhattam azt, hogyan kell jelen lenni. Ez nekem nagyon komoly lecke volt.

Ha elképzeljük a tinédzser Mező Misit, akkor ő középiskolában tanult, egy kollégiumban élt, és emellett zenélt.

Vittem a suliba a gitárt, és nagyon szerették az osztálytársaim, amikor szünetekben gitároztam meg énekeltem. A gitár olyan tartozéka volt az életemnek,

mint a táska, amiben a tankönyvek voltak. Ezzel a kettővel jártam iskolába, az iskolatáskámmal és a gitárral. Érettségi után dönteni kellett, hogy akkor megyek tovább a főiskolára és lediplomázom, vagy egy olyan lehetőséget választok, ami megalapozhatja a zenei jövőmet, és csinálom tovább a La Bombát. És én a La Bomba mellett döntöttem. És milyen érdekes humora van a Jóistennek, ő már tudta, hogy az én utam mi lesz. Mindig azt hangoztattam, amikor egy beszélgetésben vagy interjúban szóba került, hogy ráérek én diplomázni majd negyvenévesen is. És bármennyire hihetetlen, negyvenéves voltam, amikor diplomáztam a teológián. Milyen érdekes, nem? Ráérek, lehet diplomázni majd negyvenévesen. Mindig is bennem volt, hogy szeretnék diplomát szerezni, szerettem volna Zsámbékra, romológia szakra jelentkezni, de negyvenéves koromig várni kellett a diplomázásra.

Fontos része az életednek, hogy sikeres zenészként még volt benned annyi motiváció, hogy megszerezd a diplomád. De előbb még mesélj arról, hogy az érettségi utáni időszak hogyan alakult, mivel foglalkoztál!

A La Bombával jártunk zenélni. Elég jól kerestem abban az időben. Mi nagyon sokat koncerteztünk, volt olyan év, hogy kétszáznyolcvan koncertet adtunk. Az nagyon kemény időszak volt. Én már húszéves koromban gyakorlatilag megtehettem azt, hogy mindennap mondjuk egy farmernadrágot veszek magamnak. Nagyon jól kerestem, albérletben laktam Békéscsabán. Viszont azt tudni kell, hogy párhuzamosan csináltam a La Bombát és a Magna Cum Laude zenekart, amelynek alapító tagja vagyok. Amit megkerestem a La Bombával, azt beleraktam a Magnába. Abban az időben nem az volt, hogy neked van pár dalod, és azt beviszed a kiadóhoz, és a kiadó fizeti a stúdiómunkát, fizeti a költségeket és a próbatermet. Nem fizette senki az utazást sem Budapestre egy rádióinterjú miatt. Nekünk kellett kifizetni a stúdióidőt, megvenni a hangszereket, megvenni és előteremteni a próbatermek bérleti költségét.

Hogyan lett országosan ismert együttes a Magna, hogyan tudtatok bejutni fesztiválokra, hogyan jöttek a tévéfelvételek és interjúk?

Hosszú folyamat volt, hét évig tartott, ameddig elkezdtek beszélni rólunk. 1999-ben alakultunk, és hét év telt el, mire még ismertebbek lettünk. Közben ugyanúgy írtuk a dalokat, meg koncertjeink voltak, csak nem olyan

számban, mint utána. Hét év telt el, mire azt éreztük, hogy valami történik körülöttünk, valami elindul. Abban az időben, mikor a Dáridó, a Lagzi Lajcsi-zene, az Ámokfutók, Kozsó és a playback-produkciók voltak népszerűek, akkor labdába rúgni egy élő, igényes zenével esélytelen volt, vidékről meg főleg. Úgyhogy nekünk ezt nagyon-nagyon komoly munka volt felépíteni, bár annyira komoly tudatosság nem volt bennünk.

Miért hoztatok létre egy jól menő együttes, a La Bomba mellé – amellyel egy évben, ahogy mondtad, akár 280 fellépésetek is volt – egy másikat?

Mert azzal saját zenét játszottunk. Ezek nem véletlenek. Megtalált engem igazából ez a helyzet. Sokat koncerteztünk a La Bombával, és azért Békéscsaba, Gyula, Békés vármegye az egy kis hely, szinte mindenki tud mindenkiről, aki ezzel a szakmával foglalkozik. A másik két alapítótársam, Szabó Tibi és Kara Misa látott engem egy La Bomba koncerten, és nagyon megtetszett nekik, ahogy énekeltem. Szerettek volna egy újabb zenekart. Volt egy régi zenekaruk, amiben Misa énekelt, az volt a Mink, de feloszlott. Kerestek egy énekest, és rám gondoltak mind a ketten, egymástól függetlenül. Elhívtak egy próbára, és azóta így együtt vagyunk. Ennek már huszonöt éve.

Születtek a dalok, játszogattunk, próbáltuk eljuttatni a zenénket kiadókhoz, kisebb-nagyobb sikerrel, inkább kisebb sikerrel. Aztán jött egy zongorista srác, aki Gyuláról származott, és Cserhátinál játszott egyébként, ő volt Szabó Zé, aki azóta nagyon sikeres zenei producer lett. Szabó Zének volt egy ismerőse, aki az egyik legnagyobb kiadónál dolgozott, rajta keresztül jutott be az első demónk ehhez a kiadóhoz. Azért abban az időben felutazni egy négyperces rádióbeszélgetésért Gyuláról, az mind költség volt. Volt olyan, hogy nekem nem volt pénzem, és a másiknak volt, és ő adta bele az én útiköltségemet is, aztán én visszahívtam. Volt olyan idő, mikor öten ettünk egy mekis menüt, mert nem volt pénzünk. Azért ilyen időszak is volt. A La Bombával mentünk, azzal kerestem, és tettem bele a pénzt a Magnába, és ez annyi pénzt felemésztett, hogy igazából minden pénzünket elvitte. De hittük abban, hogy jó az, amit csinálunk, és ezt látni és hallani kell mindenkinek. Hogy el tudják dönteni, hogy ez tetszik-e nekik vagy nem. Mindent megtettünk egészséges kereteken belül, hogy eljusson a zenénk az emberekhez. Nagyon sokszor meg szokták kérdezni, hogy mi a sikerünk titka. Sok összetevője van, de igazából a sikernek nincs receptje. Nem tudom, hogy mi valójában hogyan és miért futottunk be, annyi összetevője van.

Hogy milyen zenét játszol, hogy mennyire aktuális az, amit játszol, és hogy mennyire tudnak vele azonosulni az emberek, hogy milyen karizmája van a zenekarnak, milyen karizmájuk van külön-külön a zenészeknek. Sok-sok-sok minden.

Mit szólt a családotd ahhoz, hogy csak huszonéves voltál, de elkezdett elindulni a csapat és jött a hírnév? Mit szóltak az első rádióinterjúhoz?

Ha visszahallgatnám magamat, mosolyognék. Az ember nem tanulja az anyja hasában ezeket a dolgokat, mert biztos, hogy rengeteg baromságot összehordtam. Azért is, mert nem tudtam ezt a nyelvezetet, izgultam, nem voltam eléggé érett. De ők büszkék voltak rám. Azért a szüleim meg a testvéreim nagyon büszkék voltak. Amikor elkezdte a tévé – már nem is tudom, melyik zenei csatorna – játszani a dalainkat, és amikor ráeszméltem arra, hogy mondjuk Gyulán sétálva összesúgnak a hátam mögött, hogy felismeretek, akkor az egy jóleső érzés volt, hogy elindult valami.

Ott tartunk, hogy elindult a Magna, dalokat készítettetek, a tévé elkezdte játszani a dalaitokat. Ám ahhoz, hogy a tévé tudja játszani a dalaitokat, kellettnek videóklippek is. Ezek hogyan készültek?

Ezek szintén pénzbe kerültek. Abban az időben sem adott egyetlen egy kiadó sem pénzt egy olyan zenekarnak, amelyik egy lutri, amelyik vagy bejön, vagy nem, vagy érdekli az embereket, vagy nem. Ki akar investálni több millió forintot egy zenekarba, amelyik nem futott még be? Ez nem úgy van, mint nyugaton, hogy szakemberek járnak klubokba, helyekre, és felfedezik azokat a tehetséges előadókat, zenekarokat, akiket utána leszerződtenek, és beletesznek nagyon sok pénzt. Itt nem. Itt Magyarországon meg van fordítva az egész, éri el valamit önerőből, és utána majd, mikor már elértél valamit, akkor nagyon szívesen leszerződtenek más is. Tudod, a nehéz munkát te csináld meg, rakd bele, és utána ők majd learatják a babérokat úgy, hogy egy forintot nem tettek bele. Máshogy működik, más a kultúrája a szórakoztatóiparnak itthon, mint mondjuk nyugaton. Beleteszel egy csomó energiát és pénzt, de azt nem tudhatod előre, mi lesz. Az, hogy jó időben kell jó helyen lenni, a szerencse és számtalan egyéb tényező mind nagyon komoly faktorok ennek összeségében. A tudás fontos dolog, de nem feltétlenül elég.

Azt gondolom, hogy mi valami olyan dolgot kezdtünk el csinálni, ami nem volt annyira jellemző abban az időben. Nem szeretnék olyan nagy szavakat használni, hogy mi egy saját stílust teremtettünk meg, mert ez hülyeség. Minden ki volt már találva, minden zenei stílus. Csak valahogy szerencsésen állt össze ez a banda. Olyan harmóniakat szerez Szabó Tibi, Kara Misa pedig olyan szövegeket ír, ami azelőtt nem volt jellemző, és erre szerintem fölkapták az emberek a fejüket.

Melyik volt az első dalotok, ami befutott, amire azt mondogd, hogy sikerült elérni a közönséget?

A Minden állomás volt az első olyan dal, ahol érezhető volt, hogy történt valami. Nagyon komoly rotációban kezdte el játszani a zenetévét. Ott már érzékelhető volt, hogy felfedeztek minket. Aztán az i-re a pontot mindenféleképpen a Vidéki sanzon rakta föl. A Vidéki sanzon volt, ami tarolt mindent. Ezt a dalt nagyon sokat játszották. Valami olyan húrt pendítettünk meg, amivel nagyon sok magyar ember tud azonosulni, azzal a bizonyos mondattal, hogy „ha utad egyszer a végéhez ér, ne felejtsd el, hogy honnan jöttél”. Azért ezzel nagyon sok ember tud azonosulni, bármit is ért el a világban, az életében. Erre jó visszagondolni, hogy honnan indultál, mik a gyökereid. Szerencsés dolog volt, hogy elkezdte játszani elég komolyan az összes vidéki rádió ezt a dalt. Akkor már nem tehették meg a nagy országos kereskedelmi rádiók sem, hogy nem tűzik műsorra, egyszerűen kérték az emberek, és muszáj volt játszaniuk, majd elhívtak rádióbeszélgetésre, interjúra, tévébe, egy reggeli műsorban játszani. Akkoriban ezek voltak azok a platformok, zenei platformok, ahol meg tudtad magad mutatni. Ma már egy fiatal előadó vagy egy zenekar be se megy a tévébe bohóckodni. Neki már a TikTok és a YouTube a kommunikációs csatorna és nem a tévé, hanem az internet, a telefon. Látjuk, milyen sikereket aratnak a mai fiatalok. Egy plakátot nem láttam róla, Azi (Azahriah – a szerk.) mégis három Puskást „rak tele”. Nem kell egyszerűen. Olyan ügyesen kihasználták az internet adta lehetőséget, hogy valami hihetetlen. Mi más generáció vagyunk, mi még talán az utolsó analóg generáció vagyunk. Figyelj, ők már digitálisak. Nekünk az ismertté válás hét év munka volt. Ha azt nézzük, akkor egyik évben volt hat koncertünk, a következő évben már százötven. Úgyhogy, ha így nézzük, akkor persze hirtelen jött ez, de ha igazán komolyan megvizsgáljuk, akkor az hét év szenvedés volt.

A siker azért, ha nem is gyorsan, de utóbb megérkezett. Hogy tudtad kezelni az országos ismertséget és a sikerrel járó folyamatokat?

Ha valaki azt mondja, hogy nem változtatta meg vagy nem változtatja meg a siker, az hazudik. Igenis megváltoztatott. Annál imponálóbb nincs, amikor az embert megismerik, meg szeretik, meg keresik a társaságát. Ez mindenkinek imponál, mindenkinek tetsző, és az egót elég rendesen előtérbe hozza, és átformálja az embert. Én nagyon szerencsésnek mondhatom magam, hogy körülöttem olyan emberek voltak, az akkori barátóm vagy a család, akik visszarugdostak a földre, és figyelmeztettek: „Halló, ne felejtss el, hogy te az a dobozi cigánygyerek vagy, tudod. Most lehet itt gizdáskodni, meg két centivel a föld felett járni, meg saját magaddal se szóba állni, de azért ne felejtss el, hogy ki vagy.” A család is mindig figyelmeztetett. Jelezték, hogy most valami nem oké, most picit el vagy szállva. És ezek jó pofonok voltak.

Ezek pofonok voltak?

Persze, tudod, mikor ráébredsz arra, hogy nem vagy a helyeden, és küzdesz saját magaddal. Azt gondolod, hogy lehet, hogy ő nem lát téged jól, mert ugyanaz vagy, mint aki..., de hát nem vagy ugyanaz. Akkor nem vagy a helyeden, mert többet képzelsz magadról. Én mindig azt mondom mindenkinek, akivel beszélek, hogy ha erre a pályára adja a fejét, akkor az egyik leges-legfontosabb szerintem, hogy az ember a helyén kezelje magát, akkor lesz csak igazán sikeres. Akkor leszel sikeres, ha a megfelelő polcra helyezed magad. Soha ne képzeld magad feljebb, onnan könnyebb leesni, és akkor már a saját polcodra is nehéz visszamászni.

Mi alapján dől el, hogy ki melyik polcra kerül?

Hát ez nagyon nehéz. Mindent megvizsgálász. Megvizsgálod azokat a példaképeidet, az igazán nagyokat, hogy ők melyik polcon helyezkednek el. Az egy jó kiindulópont.

Kik a példaképeid?

Nagyon sok példaképem van. Képzeld el, hogy régebben Békéscsabán adtunk egy koncertet, egy karácsonyi koncertet a sportszarnokban. Akkor már játszották a videoklipjeinket, de igazán komoly sikereket országosan még

nem értünk el. Szerettünk volna egy nagyszabású koncertet Békéscsabán, mégiscsak Békés vármegyeiek vagyunk, sokan ismernek és szeretnek ott minket. És azon gondolkoztunk, hogy kit hívjunk el sztárvendégnek, hiszen mégiscsak egy nagy koncertet terveztünk. Mindannyiunk nagy kedvence volt – és a mai napig az – a Piramis énekese, Révész Sanyi. Kis, vidéki, egyszerű zenekarként mertünk nagyot álmodni, és akkor mondtuk, hogy hívjuk el a Révész Sanyit. Köztudott, hogy ő öntörvényű, még a saját koncertjére se megy el, ha olyan kedve van, és ez utóbbi már valóban előfordult. De mi akkor is nekivágtunk. Tudni kell a Sanyiról, hogy vidéken élt akkor is, és vezetékes telefonja volt. Ha reggel hét és nyolc között hívod, akkor eléred, ha nem, akkor buktad a napot. Megszereztük a telefonszámát, és az akkori segítő menedzserünk, Szabó Zolika, a gitárosunk, zeneszerzőnk öccse felhívta, és mondta, hogy a Magna Cum Laude zenekartól keressük, és Békéscsabán szeretnénk egy karácsonyi koncertet, valamint meg szeretnénk hívni. A válasz az volt: „figyelj, holnap ugyanilyenkor fel tudsz hívni?” Alig vártuk, hogy holnap legyen. Felhívta Zolika, és igent mondott a Révész Sanyi. Azt akarom kihozni ebből, hogy megérkezett a Sanyi, de addig nem hittük el, hogy ebből lesz bármi, míg be nem jött a sportcsarnokba. Ott sétált felénk, és mindenkit név szerint üdvözölt. Érted? És akkor raktam össze, hogy várjál már! Magyarország legnépszerűbb, legnagyobb ikonjáról beszélünk. Szerintem még egy olyan ember nincs Magyarországon, akiért ennyi ember rajongott volna, nők, férfiak egyaránt. És ezt az embert ilyen népszerűség után érdekli az, hogy hova megy vendégségbe, és kikkel fog fellépni. És nem úgy köszön, hogy szevasz haver, helló komám, nem tudom mi, hanem úgy köszön, hogy Szervusz Tibi, szervusz Misa, szervusz Joci, szervusz Misi! Most érted, mit mondok? Akkor tudatosult bennem, és akkor megmosolyogtam magam meg magunkat, hogy az a normális, hogy minél nagyobb dolgot értél el, és minél inkább tudtad használni azt, amit kaptál a Jóistentől, a talentumot, annál inkább alázatosnak kell lenni. És nekem azért komoly példák ezek az emberek, mert a mai napig ezek az emberek úgy tudnak létezni, hogy alázat van bennük. Az összes nagy régi nevet felsorolhatnám a Presser bácsitól Zoránig. Nekem a mindenem nő énekesként Katona Klári. Számomra az egyik legnagyobb énekes volt és a mai napig az. Vele is olyan kapcsolatot ápolunk, hogy beszélgetünk, és például múltkor is rám írt, hogy elkezdett egy podcast-csatornát többedmagával, és ajánlotta, átküldte. Tudod, ezek a gesztusok, mikor ezek a hatalmas művészek, nem azt mondom, hogy fontos vagy nekik, mert nem, hanem hogy valahol az életükbe kerültél, tudod? És ott vagy az életükben egy picit. Ezek jó visszajelzések. Ugyanígy, hogy színpadra állhattam Pataky Attilával, színpadra állhattam Nagy Feróval, színpadra állhattam Lovasi Andriszal, színpadra

állhattam Lukács Lacival. Talán az egyik legnagyobb ilyen élményem – ha egy olyan eseményt kellene kiemelni az életemből, zenei eseményt, ami a legnagyobb hatással volt rám – az most 2023. augusztus 18-án volt a Bazilika előtt, a közös zenélés Leslie Mandokival, ahol világsztárokkal zenéltem. Érted, az, hogy Mike Stern meg az Al Di Meola gitározik nekem, meg Richard Bona a hátam mögött áll és basszusgitározik, és Randy Brecker trombitaművész is játszik, akinek tizenhárom Grammy-díja van. Érted, gyerekként, Dobozról, nem gondoltad volna, hogy úgy alakul az életed, hogy ezeket te megélheted. És ezeket megélve az ember nem „púposkodik”, hanem épp ellenkezőleg, egy picit magába száll, és azt mondja, hogy hálás vagyok, hálás vagyok a Jóistennek, hálás vagyok azért, hogy megfelelő türelmet adott, megfelelő alázatot adott, megfelelő kitartást adott, megfelelő elszántságot adott arra, hogy én ezt meg tudjam élni. Ez nem az én érdemem. Sokáig az ember azt gondolja, hogy ez az ő érdeme. Ez nem, ez isteni kegyelem, amiben, én azt gondolom, minden ember részesül.

Ez a hozzáállás honnan jön neked, ez a hihetetlen alázat, munkabírás?

Valószínűleg onnan jön, hogy én megéltem az élet másik oldalát is. Én megéltem azt is, ami az árnyoldala volt. Viszont ez felkapcsolt bennem egyszer egy villanyt. Elszállsz magadtól, és saját magaddal sem állsz szóba. Azt hiszed, hogy te vagy a világ közepe, holott nem, te csak egy tényező vagy, egyetlen egy tényező vagy. De akkor az embert megrészegeíti a népszerűség. Akkor azt gondolja, hogy ő mindenki.

Mikor láttad már, mikor érezted, hogy a helyeden vagy? Milyen hatások értek, hogy ezt elérted?

Kaptam egy nagy pofont az élettől, az az édesanyám elvesztése volt, ami elég rendesen formált rajtam. Akkor ráébredtem arra, harminchárom évesen, hogy az élet mulandó. Szembesülsz ezzel, mert minden ember életében úgy van összerakva, felépítve a kép a szüleiről, hogy halhatatlannak, örökké fognak élni. Aztán amikor ráébredsz arra, hogy nem, hanem ez elmúlt, ez eddig tartott. És rájössz arra, hogy majd rád is ez a sors vár, ezért próbáld meg úgy élni az életed, hogy az emberi legyen ebben a nem túl emberi világban. Ha ezt tudod, akkor szelektálsz, elindul benned egy egészséges, természetes szelekció, hogy ez fontos, ez nem fontos. Ez érték, ez nem érték. Ahogy öregszel, ahogy múlik az idő, egyre inkább használod

ezt a szelekciót, hogy mi az, ami ad, mi az, ami fontos, mi az, ami egyáltalán nem fontos. Olyan szinten átrendeződik a súlypont az életedben, hogy ami öt évvel ezelőtt mindent jelentett, az most már semmit nem jelent. Mert nem ez a lényeg. Érted?

Értem. Mi volt számodra fontos tizenöt éve, és mi most?

Figyelj, én nagyon sokáig éltem a múltban, meg terveztem a jövőt. Ez tette ki a napjaimat.

Éltél a múltban, tervezted a jövőt. És mi volt a helyzet a jelennel?

Az nem volt meg. Azt nem éltem meg. Tudod, mikor az ember csalódáson megy keresztül, bármilyen téren az életében, akkor hajlamos visszamenni időben a múltba, és azokat előkaparni a mélyről, amik örömet adtak neki, és ez jóleső érzés. Ezzel nyalogatod a sebeid, és ezzel igazolod magad, hogy mégiscsak éltél meg szép dolgokat. És természetesen tervezed a jövőt, hogy milyen jó lesz majd, hogyha... Ez egy fikció. A jövőt tervezni, amit nem tudunk. Ez egy baromság. A jelent meg nem éltem meg, de semmit. Most, egy jó ideje már, szeretném megélni a jelent, amiben vagyok, ezt a beszélgetést is. Innen a VIII. kerületbe megyek, és találkozom egy olyan cigány fiatal művészemberrel, aki nagybögős, Lakatos „Pecék” Krisztiánnal, és eljön hozzám, a házamba. Csináltattam magamnak egy nagybögőt, és ő kipróbálja, és én ezt akarom most megélni. Érted?

Az, hogy holnap mi lesz, van róla sejtésem, mert be van írva a naptárba, hogy mit fogok csinálni, de az még nem biztos, hogy összejön. Érted, mit mondok? Hogy ezt megélni, ezt most, a jelen pillanatot. Nem tudsz mást tenni, mert ha máshogy gondolkozol és máson van a hangsúly, akkor becsapod magad, hamis életet élsz.

A Magna énekese vagy. Tévében látnak, több projektben szerepelsz, sikeres ember vagy. Szentendrén élsz egy szép házban. Az eredményeid alapján azt is képzelhetnék, hogy egy elérhetően roksztár vagy. Közben olyan alaphölcsességeket fogalmazol meg, melyek tanítanak, a helyeden vagy, a nyugalom és a letisztultság sugárzik belőled.

Nézd, mikor otthonról nejlonszatyorral jössz el, semmi útravalót nem kapsz, és nem kapsz semmit – ezt értsd jól, mert csak az anyagiakra gondolok és a segítségnyújtásra –, de az alap, amit mégis kapsz, mert én kaptam, az érték volt, az az egyik legfontosabb. És akkor egy nejlonszatyorral jössz el otthonról, egy kis településről Békés vármegyében, a román határ mellől, cigány származású emberként. És el tudod azt érni, hogy negyvenöt éves korodban egzisztenciálisan független vagy, és annál is sokkal többet, mint amiről álmodhattál valaha.

Tegnap voltam egy fotózáson. A Glamour újság csinált velem egy interjút, és ott is hasonló dolgokról beszéltünk: a származásról, az identitásról és arról, hogy látom a cigányság helyzetét, milyen példát lehetne adni a cigány gyerekeknek, hogy más életük legyen.

Tudod, mit mondtam? Senki nem akarhatja jobban annál a gyereknél, hogy ő onnan kiszakadjon. Amíg az ember nem ér el odáig, hogy ő akar változtatni a saját helyzetén, addig ne várja azt, hogy más változtasson, és ne várja mástól a megoldást. Enélkül soha a bűdös életben nem jön a változás. Ugyanúgy ott fogsz maradni a putriban meg a cigánysoron. Lehetsz akár milyen tehetséges zenész, művész, sportoló, ha te nem akarod a változást. Ez egy döntés, a döntés a te kezvedben van. Hajlamosak vagyunk másokra várni. Hajlamosak vagyunk arra, hogy várjuk, hogy más oldja meg a mi nyomorunkat, a mi helyzetünket. Soha nem vártam. Soha nem vártam a másokra, én szerettem volna megoldani a problémáimat.

És honnan ered ez a kitartás benned?

Én a munkában hiszek. Azt tanultam meg otthon, hogy az elvégzett munkának van eredménye és gyümölcse. Más nem fogja elvégezni helyetted a munkát. Ugyanaz, mint a megtérés. Én nem vezethetlek Istenhez. A döntés a te kezvedben van. Megvallod a bűneidet, és leteszed a kereszthez a bűneidet. Te! Nem én. Senki más nem teheti meg, csak Te.

Én mindig kerestem Istent. Nekem mindig jelen volt az életemben, csak az egóm a hátam mögé tessékelte. Amit elértem, az igazából magamnak köszönhető? Nem. Minden neki köszönhető. Anyám halála nyitotta fel a szemem. Itt lenni kell valaminek, amiben vagyunk, amiben élünk, az nem „csak úgy” lett. Az nem csak létrejött az ősrobbanással, meg nem tudom én miből, hanem valami megmagyarázhatatlan erőnek lennie kell, vagy

teremtőnek, ami ezt az egész világot megteremtette és mozgatja. És egyre inkább érzi ezt az ember. Azt gondoljuk, és van is benne igazság, hogy Isten bennünk van. Az egót nem előtérbe helyezve az apró megélések is közelebb tudnak vezetni Istenhez, vagy legalábbis el tudnak gondolkodtatni azon, hogy ki vagyok én. Az ember, azt gondolom, azért is született a világra, hogy otthon legyen benne, másrészt azért is, hogy rácsodálkozzon és rákérdezzen az élet értelmére: én miért is vagyok itt? Mi a célom? Ha az ember elér egy szintet, akkor szeretne hasznosan élni a világban, hogy nem „csak úgy” vagyok, hanem hasznos része legyek a társadalomnak, a családomnak. Adjak egy útravalót, egy alapot, és amit én nem kaphattam meg esetleg otthon, azt én tudjam biztosítani a családomnak.

Például nagyon szeretek tehetséges fiatalokkal beszélni. Teljesen mindegy, milyen származású, ha látod valakiben azt, hogy munkálkodik benne az, hogy bizonyítani akar, és valamiben nagyon tehetséges. Annyira tudok örövendezni ennek, és annyira tudom ezt támogatni és segíteni. Ezeket mind úgy teszem, hogy nem kamerával a hátam mögött, hogy lássa mindenki, hogy milyen jó ember vagyok. Ez engem nem érdekel. Úgy tedd, hogy rajtad kívül senki ne értesüljön róla.

Negyvenévesen szereztél diplomát. Említetted, hogy mindig benned volt, hogy szeretnél diplomás lenni. Már a sikereid közepén voltál, mikor elérted ezt. Mi volt az indíttatás?

A megtérésemben nagyon sokat segített Szenczy Sanyi, a Baptista Szeretetszolgálat elnöke, aki már sajnos nincs köztünk. Az egyik reggel fölkeltem, és azt mondtam, hogy ha én megtért ember vagyok, hívó ember, akkor nekem kötelességem minél többet megtudni Istenről, az evangéliumról, a Bibliáról. Nem biztos, hogy sikerül, de mondtam a feleségemnek, hogy mielőbb beiratkozom a teológiára. Mondta: „Jó ötlet, de lesz időd ennyi elfoglaltság mellett?” Az volt a válaszom, hogy ha a Jóisten ezt az utat szánja nekem, akkor ad megfelelő időt meg kitartást ahhoz, hogy el tudjam ezt végezni, és 2018-ban lediplomáztam.

Nem volt egyszerű, mert az előadások pénteken és szombaton voltak, amikor a koncertek nagy része is. Nagyon egyszerűen oldottam meg. Vásároltam két diktafont. Az egyik diktafont odaadtam az egyik osztálytársamnak, nagyon jó barátomnak, és ő fölvette az előadásokat, és utána küldte nekem, én pedig, amikor nem tudtam jelen lenni, azt hallgattam.

A tanulás óriási energiát igényel, ráadásul ott a család, három gyerek, a karriered, a munkáid. A teológia pedig nem egyszerű tudomány.

A Jóisten adott annyi erőt meg kitartást, hogy el tudtam végezni. Nagyon sok minden elérhető, ha belül eldöntöd és akarod. Nem szeretem a kifogásokat, nem szeretem, ha kifogásokat gyártanak az emberek. Megéltem mély dolgot is, úgyhogy tudom, hogy az embernek arra van ideje, amire szeretné, hogy legyen. Vannak emberek, akik sokkal többet csinálnak meg vállálnak, mint én, de ha lebontom a közvetlen környezetemre, akkor azért rendesen látszódik, hogy én egyszerre több mindent csinálok. Bármilyen hihetetlen, ez engem nem fáraszt, hanem tölt, mert én örömforrásként fogom föl azt is, hogy a Budapest Bárban zenélek, azt is, hogy építkeztem. Örömforrásként fogtam föl azt is, hogy a Duna TV-n *A Dal*-ban voltam zsűri, örömforrásként fogom fel azt, hogy a Duna TV-ben ismeretterjesztő vallási sorozatot vezetek, és ez már a második évad. Persze fáradt az ember, mindez mégis tölt. Olyan dolgokat csinálok, olyan dolgokat hagyok magam után, amire én is büszke lennék mint gyerek. Remélem, hogy a gyerekeim is büszkék lesznek arra, hogy alkottam valami maradandót, ami az utókornak meglesz.

Már tíz évvel ezelőtt is maradandót alkottál a Magna sikereivel, ha csak ezt nézzük. Mégis benned van, hogy még többet adhass.

Szeretek új dolgokat kipróbálni, szeretek kiszakadni a komfortzónámból. Engem az érdekel, hogy meg tudom-e azt csinálni, képes vagyok-e rá. És annál fantasztikusabb érzés, mikor sikerélményed van, és azt mondd, hogy sikerült. Ha nem sikerült, akkor megy tovább az ember. Megrázza magát, és azt mondja, hogy figyelj, ez nem a te utad volt. Ebben nem voltam olyan jó, valahogy nem jött össze, megpróbálom megfejteni, hogy miért, de hát ez nem töri meg az álmaimat és nem zár be, hogy azt mondjam, hogy akkor most semmivel nem próbálkozom többet.

Voltak csalódásaid, sikertelenségeid akár a zenei karrieredben vagy másban? Mert eddig úgy tűnik, hogy persze hét évig keményen dolgoztál a Magnával, és ez sok anyagi befektetést is igényelt, de alapvetően a nagy csalódások és sikertelenségek elkerültek.

Ezt nem úgy kell elképzelni, hogy elkezdesz valamit, hiszel valamiben, és az majd tökéletesen működik, hogy ki van kövezve a siker útja. Dehogy! Valamikor szépen elindulsz az általad kikövezett úton, aztán beomlik, mert kimosta a víz. Ezután neked újra kell azt építeni. Hazudnék, ha azt mondanám, hogy huszonöt év alatt nem fordult meg a fejemben vagy a zenésztársam fejében, hogy abbahagyja az egészszet. Nem! Valamiért mégis túllendültünk a nehézségeken. Rájössz arra, hogy igazából te ehhez értesz a legjobban, és ezt csinálod tovább, mert lehet, hogy abban a pillanatban nem feltétlenül az öröm jut eszedbe, de a következő alkalommal, amikor bemész a stúdióba, és fölénekelsz egy dalt vagy színpadra állsz, és ott énekli „x” ezer ember a dalodat, akkor az ad egy olyan útravalót, ami újabb energiával tölt el.

Még mindig?

Persze. Nekem ugyanolyan élményt okoz a *Vidéki sanzon* eléneklése huszonöt év után. Két egyforma koncert nincs, két egyforma közönség nincs, hiába ugyanaz a dal.

Az interjúkötet sikeres roma férfiakról szól. Alapvető, hogy a romaságról és a férfi létről is beszélgetünk a sikerek mellett. Tóled is megkérdezem, hogy neked mit jelent roma férfinak lenni?

Mit jelent nekem a cigányság? Mindenféleképpen az a fajta mérce, amihez akarva-akaratlanul is alkalmazkodik az ember. Folyamatosan tudatában vagy ennek, folyamatosan igazítod ehhez az életed, folyamatos munkát igényel, folyamatos odafigyelést igényel, és komoly felkészítést ad az ember életében a gyerekeire nézve. Már most tapasztalják a gyerekeim ennek a negatívumát. A feleségem ebben nagyon jó társ és partner, ő nem cigány származású, és egyébként pedagógus. Nagyon jól helyre tudja rakni és erényükre fordítani a gyerekekben ezt a megélt megkülönböztetést. Amellett, hogy a gyerekeim különbséget tudnak tenni helyzet és helyzet között, és tudják, hogy a cigányság az nem egyenlő a rosszal. A cigányság nem egyenlő a bűnnel, nem egyenlő a kirekesztéssel, hanem a cigányság lehet erény is, hogyha megfelelően kezeljük. A Jóisten adott nagyon sok cigány embernek olyan talentumot, amiben ki tud teljesedni. Gondolok a művészetre való hajlamunkra vagy mondjuk a sportban elért eredményeinkre. Ez mindenféleképpen lehet pozitívum, és ezt kell megerősíteni a gyerekünkben, és tudatosítani, hogy ez a jelvény rajtunk nem rossz.

Sajnos nagyon sokfelől látjuk mi is, és ők is látják, hogy a cigányság nem feltétlenül a jó példát mutatja. Azért örülünk ennek a kötetnek is, mert ebből többen megismerhetnek jó példákat. Annyira jó lenne remélni, hogy a médiában nem a két értelmes mondatot elmondani se tudó celebeket mutatják be mint cigány büszkeségeinket. Amúgy nekem nem büszkeségeim. Jó lenne, ha értelmiségi embereket is mutatnának, akik elérték valamit, akik tettek, akik gondolkoznak, akik adni akarnak, akik tenni akarnak. Nem azt mondom, hogy feltétlenül a cigányságért, hanem egész egyszerűen ha magadért és a kis mikroközösségedért, a csaláododért teszel, az is példa lehet nagyon sok mindenkinek. Nekem ezt jelenti a cigányság. Egy mérce, ahova vissza tudsz térni, és amihez tudsz igazodni.

Van egy mondás, hogy egy férfinak az életében három dolgot kell megtennie, és akkor valóban férfivá válik. Az egyik, hogy épít egy házat, a másik, hogy ültet egy fát, a harmadik pedig, hogy ír egy könyvet. Nekem az már megvolt, hogy építettem házat, fát is ültettem már többet, a könyvírás van még hátra. Jó azt tudni, hogy az emberre számítanak, az ember biztonságot ad a családjának, a feleségének, a gyerekeinek. Ez mindenféleképpen férfivá teszi az embert. Ez komoly felelősség, amit minden nap szem előtt kell tartani, hogy felelősséggel tartozol valakik iránt. Szerintem ez teszi igazán férfivá a férfit, hogy tud rá számítani a másik, minden körülmények között, és neked feladatod az, hogy te ezeket a feltételeket minden esetben megteremtsd a környezetednek, a csaláodnak.

A magyarságod hogyan jelenik meg az életedben?

Ez egész egyszerű számomra: amellet, hogy cigány származású vagyok, magyar ember vagyok. Magyar vagyok, és ugyanolyan fontosnak és hasznosnak érzem magam a társadalomban, mint bármelyik más nem cigány. Én nem hiszem, hogy kevesebb lennék, vagy hogy cigány származásom miatt szégyellni kellene magam. Én büszkén vállalom, hogy magyar vagyok, és nekem ez ugyanolyan fontos, mint a cigányságom. Ha mérlegre kellene tennem ezt a kettőt, akkor nekem nem billenne el, egálban állna. Nekem egálban van. Soha nem tudnám elképzelni az életemet máshol, nem vagyok csalódott, és büszke vagyok a történelmünkre, büszke vagyok az identitásomra. Azt gondolom, hogy a cigányság a magyar kultúra szerves része. A cigányok ugyanúgy ott voltak 1848-ban, és ugyanúgy harcoltak 1956-ban is. A cigányság nem egy olyan halmaz, amit le kell választani a magyarságról. A magyarság halmazába tartozik a cigányság is. Ezt kellene megértetni az emberekkel, ugyanúgy a cigányokkal és a nem cigányokkal,

hogy mi ebben a halmazban benne vagyunk, együtt vagyunk, és nem egy különálló valami vagyunk.

*Hogy látod a saját korosztályodat otthon, akikkel felnőttél?
Milyen utat jártak be?*

Egyszerűen elfogadták a sorsukat ezek az emberek, és azt látom, hogy abban a mérhetetlen mély iszapban már mozdíthatatlanná vált a lábuk. Beletörődtek abba, hogy nekik ez az életük, ott fognak megöregedni a reménytelen és kilátástalan életben. Itt jön képbe az, hogy mindenkinek adott a lehetőség, hogy kiszakadjon bárhonnan, csak azért tenni kell, és nem mástól kell azt várni. Amíg a korosztályomban sokan buliztak a diszkóban, és hajnal négykor mentek haza, addig én otthon voltam vagy pedig mentem próbára, és tettem a dolgomat, építettem az életem. Megtettem mindent azért, hogy most itt legyek. Ők nem tudták, vagy nem voltak rá képesek, talán nem is látták, mit kell tenniük. Ők mindig másokban keresik a hibát és a bűnbakot, soha nem magukban. Pedig a felnőtté válás és az érettség egyik komoly jele, ha magadban keresed először a hibát, és ezek után el is kezdesz javítani azokon.

Dobozról indultunk el a beszélgetés elején, és most egy szentendrei cukrászdába tértünk vissza. El tudad képzelni valaha, hogy ez az életedben így lesz?

Nem gondoltam volna, hogy ez lesz. Azt tudtam, hogy zenélni fogok, azt egészen biztosan, de azt nem, hogy mik lesznek rám hatással, és hogy egyszer a szentendrei hegyen fogok élni. Ezt nem gondoltam volna. De ez nem szabad, hogy megváltoztassa és rossz irányba formálja az embert. Tudod, az, hogy most egy ilyen helyen lakom, nagyon jó, és én teremtettem meg magamnak, de pont. Ez nem jár fölénnel.

Köszönöm a beszélgetést!

Én köszönöm, hogy volt lehetőségem ezeket elmondani.